

Prinsjesdag 19 september 2026: De Klimaat- en Energienota

CO₂-opslag in de Noordzee en de bijbehorende infrastructuur, emissiereductie en een ambitieus klimaatpakket vormen belangrijke onderdelen.

Minister van Klimaat en Groene Groei: Stientje van Veldhoven

Door: **Ap Cloosterman**

Het Nederlandse klimaatbeleid omvat een breed pakket aan activiteiten die gericht zijn op het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen, het verduurzamen van de energievoorziening en het aanpassen aan klimaatverandering.

De emissie van CO₂ wordt hierbij als de grootste boosdoener aangeduid. (0,152 miljard ton per jaar)

Zowel het Europese als het Nederlandse klimaatbeleid gaat volledig voorbij aan het feit dat de broeikaswerking van CO₂ boven een gehalte van 380-400 ppm nauwelijks nog opwarming veroorzaakt:

De absorptieband van CO₂ rond 15 μ m is dan al grotendeels verzadigd. Onderzoek door van Wijngaarden & Happer heeft aangetoond dat zelfs een verdubbeling naar 800 ppm nog maar +/-0,8% extra opwarming tot gevolg heeft.

De kosten van het Nederlandse klimaatbeleid rijzen onverantwoord de pan uit:

- Totale gereserveerde klimaatmiddelen: circa **€48 miljard**.
- Geplande uitgaven uit het Klimaatfonds 2026–2030: circa **€15,6 miljard**.
- Jaarlijkse klimaatuitgaven via het fonds liggen grofweg tussen **€2,4 en €3,4 miljard per jaar**.

Hierbij een overzicht van de activiteiten welke nodig zijn om dit beleid te realiseren (bron: Chat GPT).

Een groot aantal activiteiten zijn overbodig als men de overtuiging deelt dat CO₂ boven een atmosferisch gehalte van 380-400 ppm nauwelijks nog werkzaam is.

Deze activiteiten zijn ***cursief*** weergegeven.

Gezien de vervuiling welke plaats vindt met de ontginning, de raffinage, het gebruik van fossiele brandstoffen en met de ervaring qua onbetrouwbaarheid van fossiele leveranciers ben ik een groot voorstander van **duurzame** energievoorziening.

1. Verduurzaming van de energievoorziening

- Aanleg van windparken op de Noordzee.
Opmerking: Gezien de klachten van omwonenden:
Geen windturbines op land!
De overheid moet hier begrip voor hebben!!

De verloedering van onze beschaving! Image: Vernunftkraft.de

Welke klimaatmaniak heeft dit kunnen bedenken?

- Stimulering van zonnepanelen op woningen en bedrijven.
- Investerings in kernenergie.
- Uitbreiding en verzwaring van het elektriciteitsnet.
- Ontwikkeling van waterstofproductie en -infrastructuur.

2. Verduurzaming van woningen en gebouwen

- Subsidies voor woningisolatie.
- Stimulering van warmtepompen.
- Aansluiting op warmtenetten.
- Verduurzaming van maatschappelijk vastgoed, zoals scholen en zorginstellingen.

3. Verduurzaming van de industrie

- *Subsidies voor CO₂-reductieprojecten.*
- Elektrificatie van industriële processen.
Opmerking: eerst zorgen dat het netwerk de vraag aankan!
- Ontwikkeling van groene waterstof.

- *Afvang en opslag van CO₂ (Carbon Capture and Storage, CCS). CO₂ opslag in de Noordzee.*
- Innovatieprogramma's voor duurzame productie.

4. Duurzame mobiliteit

- Subsidies voor elektrische auto's.
- Uitbreiding van laadnetwerken.
- Stimulering van elektrisch vrachtvervoer.
- Investerings in openbaar vervoer en fietsinfrastructuur.
- Bevordering van duurzame brandstoffen voor lucht- en scheepvaart.

5. Landbouw en natuur

- *Vermindering van uitstoot uit landbouw.*
- Duurzamere veehouderij.
- *Veenweideaanpak om CO₂-uitstoot uit bodemdaling te beperken.*
- Bosaanplant en natuurherstel.
- *Verbetering van koolstofopslag in bodems.*

6. Innovatie en onderzoek

- Onderzoek naar nieuwe energietechnologieën.
- Ontwikkeling van batterijen en energieopslag.
- Innovaties in circulaire economie.
- Ondersteuning van universiteiten, kennisinstellingen en bedrijven.

7. Klimaatadaptatie

Naast het verminderen van uitstoot wordt ook gewerkt aan aanpassing aan klimaatverandering:

- Versterking van dijken.
- Waterberging voor hevige regenval.
- Maatregelen tegen droogte.
- Klimaatbestendige inrichting van steden.
- Bescherming tegen hittegolven.

Verdeling van de middelen

Van de tientallen miljarden euro's in het Klimaatfonds gaat een groot deel naar:

- Energie-infrastructuur (elektriciteitsnetten, waterstof).
- Schone energieproductie (wind, zon, kernenergie).
Opmerking: aardwarmte hoort hier ook bij.
- Verduurzaming van industrie.
- Gebouwde omgeving (isolatie en warmtetransitie).

CO₂- uitstoot en CCS

De afkorting **CCS** betekent Carbon Capture and Storage. Dit is een techniek waarbij koolstofdioxide (CO₂) die vrijkomt bij bijvoorbeeld industrie of energieopwekking wordt:

- * Afgevangen bij de bron;
- * Getransporteerd via pijpleidingen, schepen of vrachtwagens;
- * Opgeslagen in diepe geologische lagen, zoals lege gasvelden onder de zee.

Bij moderne gascentrales met CCS ligt het energieverlies rond de 10–20% van de opgewekte elektriciteit.

Voor een gascentrale met CO₂-afvang is extra energie nodig voor:

- * het afvangen van de CO₂ uit de rookgassen;
- * het comprimeren van de CO₂;
- * het transporteren en opslaan van de CO₂.

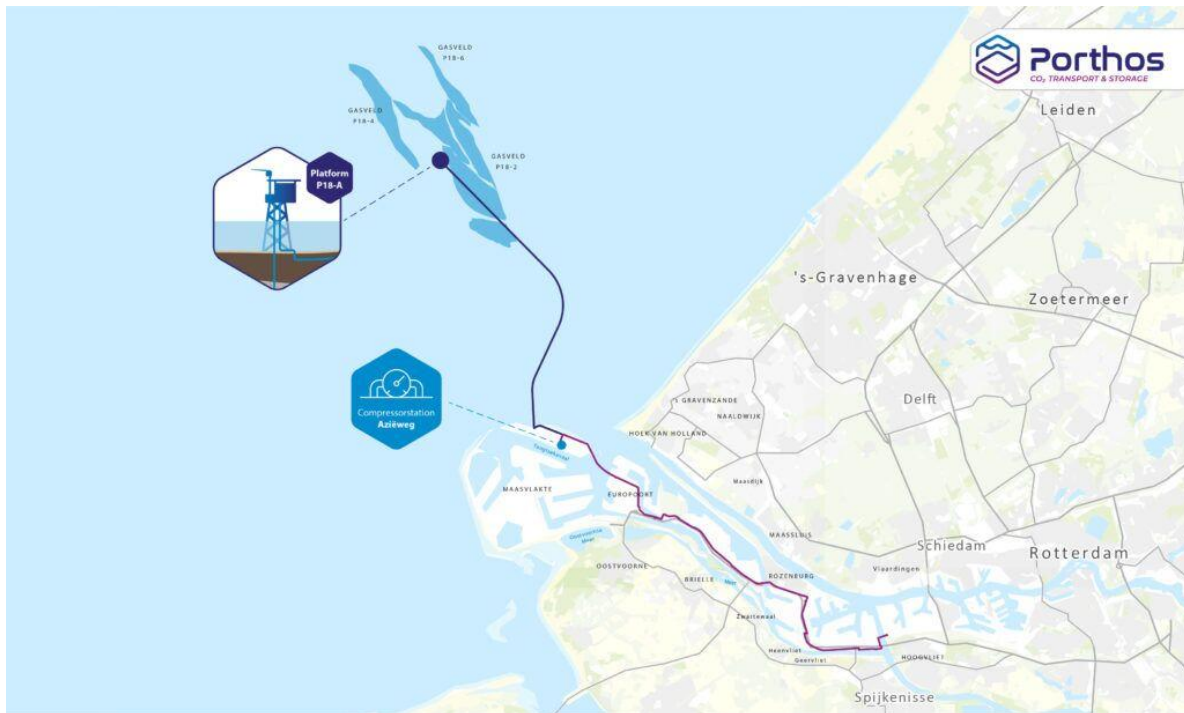
De landen met de grootste **jaarlijkse CO₂-uitstoot** (uit fossiele brandstoffen en industrie) zijn momenteel:

China met	+/- 31%	heeft plannen voor CCS
VS met	+/- 13%	grootschalig CCS
India met	+/- 8%	geen CCS
Rusland met	+/- 5%	geen CCS

+/- 57%

Nederland met +/- 0,4% gestart met CCS.

Het bekendste Nederlandse CCS-project is Porthos.

Het Rijk participeert in Porthos via de drie staatsbedrijven Energie Beheer Nederland, Gasunie en het Havenbedrijf Rotterdam.

Voor CCS is €2,1 miljard aan mogelijke subsidie gereserveerd, maar dat betekent niet dat dit bedrag ook al daadwerkelijk is uitgegeven.

Echter, de eerste tegenvallers dienen zich al aan:

1. Het plan voor opslag van CO₂ in een leeg gasveld onder zee valt tientallen miljoenen euro's duurder uit.

De reden: het gasveld blijkt nog niet helemaal leeg en de eigenaar Taqa vraagt om compensatie.

2. De eerste begroting voor de aanleg bedroeg € 0,5 miljard.

Inmiddels is dat door materiaalkostenstijging, inflatie en de extra kosten die het gevolg zijn van de stikstofrechtszaak die milieuactivisten tegen Porthos aanspanden opgelopen tot € 1,3 miljard.

